

FORMACIÓ EN DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA

L'Església realitza la seva missió immersa en el món, però sense ser del món, amb un esperit que la fa llavor d'un món nou on regni la justícia i la pau. Aquest esperit es fa palès en el discerniment que l'Església ha fet i fa entorn a les problemàtiques socials, econòmiques i polítiques i que queda recollida en la doctrina social de l'Església. Cal fer un treball perquè aquest ensenyament social sigui conegut i posat de relleu.

I. FONAMENTS

La Doctrina Social de l'Església s'arrela en molts passatges de la Bíblia que parlen de com organitzar el poble d'Israel i dels principis que Déu estableix per fer-ho. El Nou Testament, amb Jesús i la seva paraula i els seus fets, serà la culminació d'allò que ha de configurar la societat humana volguda per Déu.

La història de l'Església seguirà modelant aquesta tasca, ja des dels Pares de l'Església, passant pels ordes mendicants i altres propostes que ens portaran al moment de més importància d'aquesta Doctrina: La *Rerum Novarum* de Lleó XIII com a resposta als desafiaments que la revolució industrial plantejava en el tracte econòmic, social i polític de la societat europea. Els Papes posteriors seguiran amb aquesta actualització dels principis i establint criteris d'acció d'acord amb els reptes que van anar sorgint al llarg del segle XX i XXI.

El primer i més fonamental principi de la Doctrina Social de l'Església és la dignitat de la persona humana, que es basa en el fet que ha estat creada a imatge i semblança

de Déu. El fonament de la dignitat de la persona, creada a imatge i semblança de Déu, es troba reforçat per la seva condició de fill de Déu.

En el relat de la Creació, s'assenyala que tots els béns de la terra han d'ordenar-se en funció de la persona, que és subjecte i centre de la societat. Déu ens va deixar el món per fer-lo fructificar i créixer, però no en som propietaris sinó usufructuaris, administradors d'aquests dons, també per a les generacions futures. D'aquí sorgeix la present preocupació per l'ecologia i per la preservació dels recursos naturals, que poc a poc estem esgotant.

En la seva dimensió social, els Drets Humans esdevenen l'expressió i la concreció d'aquesta dignitat.

Alguns d'aquests drets bàsics en la Doctrina Social de l'Església són:

- *El dret a la vida.*
- *El dret a la llibertat religiosa, íntimament lligada a la llibertat de consciència.*
- *El dret a la participació en la vida social. Que, entre d'altres, es concreta en el dret a l'associació.*
- *El dret a la participació econòmica, el dret a la iniciativa econòmica, que està relacionat amb la subsidiarietat.*
- *El dret dels pobles a escapar de la misèria a través de l'exercici de la solidaritat.*

La sociabilitat de l'ésser humà està lligada a la seva naturalesa. Déu ja va triar els éssers humans no només com a individus, també com a membres d'una determinada comunitat. Per això un dels principis que fonamenten l'ordre socio-polític que ha de regir aquesta comunitat humana ha de ser el **bé comú**, fonament de l'estructura social de la humanitat i de la seva organització econòmica. I aquest bé comú porta associada una idea que sorgeix ja en el relat de la Creació: El Destí Universal dels Béns, en debat amb el dret a la propietat privada. En els últims temps, el magisteri ressalta que aquesta propietat ha d'estar sempre al servei de la realització personal i a més s'afirma que no és un dret absolut, ja que preval el Bé comú.

El Destí Universal dels Béns inclou que es tingui una especial dedicació als pobres, a tots aquells que pels seus mitjans no podran accedir al gaudi dels béns de la

terra. D'aquí neix aquell concepte de "Opció preferencial pels pobres" (els descartats, les perifèries de què parla el papa Francesc).

Una de les afirmacions que es repeteixen en diversos documents és que els responsables de la vida social som nosaltres, i que hem de manifestar la nostra llibertat en l'actuació de manera irrenunciable. Per això, en la Doctrina Social de l'Església apareix el principi de subsidiarietat, que ha de servir per preservar les agrupacions humanes que de manera natural realitzem les persones en tots els àmbits (família, associacions, grups...). Així es protegeix la persona dels abusos d'instàncies socials que podrien anorrear l'individu membre de la societat. La societat, que s'organitza de manera orgànica (a partir de col·lectius) ha de garantir els drets dels individus que en formen part.

Una conseqüència irrenunciable de la subsidiarietat és la Participació, la contribució necessària en la vida política, econòmica, cultural... que tota persona té obligació de fer per treballar en la construcció del Regne de Déu. El principi regulador d'aquesta vida social en què intervé la persona ha de ser la solidaritat, que s'ha de guiar amb el criteri de l'opció preferencial pels pobres.

La Doctrina Social de l'Església, a més dels principis que han de prevaler en la construcció d'una societat digna de la humanitat, també assenyalava uns valors fonamentals com a punts de referència per a l'estructuració i la conducció ordenada de la vida social. Uns valors que exigeixen la pràctica dels principis fonamentals de la vida social que s'han detallat.

Tots els valors socials confegeixen la dignitat de la persona humana i el seu desenvolupament autèntic. Aquests valors que tothom ha de buscar i viure són: la veritat, la llibertat, la justícia, i l'amor.

II. DIGNITAT DE LA PERSONA

1. EN EL COMPENDI DE DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA LLEGIM...

105 *L'Església veu en l'home, en tot home, la imatge vivent de Déu mateix; imatge que troba i és cridada a retrobar cada vegada més profundament plena explicació de si en el misteri de Crist, imatge perfecta de Déu, Revelador de Déu a l'home i de l'home a si mateix. A aquest home, que de Déu mateix ha rebut una incomparable i inalienable dignitat, l'Església s'adreça i li presta el servei més alt i singular, recordant-li constantment la seva altíssima vocació, perquè cada vegada en sigui més conscient i digne. En Crist Senyor, l'Església indica i intenta primerament recórrer el camí de l'home i invita a reconèixer en tota persona, pròxima o llunyana, coneguda o desconeguda, i sobretot en el pobre i en el qui sofreix, un germà «per al qual Crist ha mort» (1 Cor 8,11; Rm 14,15).*

108 *El missatge fonamental de la Sagrada Escripura anuncia que la persona humana és criatura de Déu (cf. Sl 139,14-18) i individua l'element que la caracteritza i distingeix en el seu ésser a imatge de Déu: «Déu va crear l'home a imatge seva, el va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona» (Gn 1,27). Déu posa la criatura humana al centre i al vèrtex de la creació: a l'home (en hebreu «adam»), plasmat amb la terra («adamah»), Déu li infon l'alè de vida (cf. Gn 2,7). Per tant, «essent a imatge de Déu, l'individu humà té la dignitat de persona; no és tan sols alguna cosa, sinó algú. És capaç de conèixer-se, de posseir-se, de donar-se lliurement i d'entrar en comunió amb altres persones; és cridat, per gràcia, a una aliança amb el seu Creador, a donar-li una resposta de fe i d'amor que cap altre pot donar en lloc seu».*

111 *L'home i la dona tenen la mateixa dignitat i igual valor, no tan sols perquè ambdós, en la seva diversitat, són imatge de Déu, sinó encara més profundament perquè el dinamisme de reciprocitat que anima el nosaltres de la parella humana és imatge de Déu. La parella humana pot participar, de fet, en la creativitat de Déu: «Déu els beneí dient-los: "Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra"» (Gn 1,28).*

112 *L'home i la dona es relacionen amb els altres sobretot com a fiduciaris de la seva vida: «Demanaré comptes als homes de la vida dels homes, a cadascú del seu germà» (cf. Gn 9,5), confirma Déu a Noè després del diluvi. Des d'aquesta perspectiva, la relació amb Déu exigeix*

que la vida de l'home es consideri sagrada i inviolable. El respecte degut a la inviolabilitat i a la integritat de la vida física té el seu vèrtex en el manament positiu: «Estima els altres com a tu mateix» (Lv 19,18), amb què Jesucrist obliga a fer-se càrrec del proïsme (cf. Mt 22,37-40; Mc 12,29-31; Lc 10,27-28).

2. QUINES PREGUNTES CAL FER AL MÓN ACTUAL

Què fem per reconèixer els nostres germans i els seus drets?. I des de la parròquia?

Quines activitats d'ajuda a aquests germans nostres que es fan al nostre poble/barri coneixem? Com hi participem o podríem participar-hi?

El Papa Francesc parla de la perifèria i dels exclosos a Evangelii gaudium 53: Així com el manament de «no matar» posa un límit clar per assegurar el valor de la vida humana, avui hem de dir «no a una economia de l'exclusió i la desigualtat». Aquesta economia mata. No pot ser que no sigui notícia que mor de fred un ancià en situació de carrer i sí que ho sigui una caiguda de dos punts a la borsa. Això és exclusió. No es pot tolerar més que es llenci menjar quan hi ha gent que passa fam. Això és desigualtat. Avui tot entra dins el joc de la competitivitat i de la llei del més fort, on el poderós es menja el més feble. Com a conseqüència d'aquesta situació, grans masses de la població es veuen excloses i marginades: sense treball, sense horitzons, sense sortida. Es considera l'ésser humà en si mateix com un bé de consum, que es pot usar i després llençar. Hem donat inici a la cultura del «descart» que, a més, es promou. Ja no es tracta simplement del fenomen de l'explotació i de l'opressió, sinó de quelcom nou: amb l'exclusió queda afectada en la seva mateixa arrel la pertinença a la societat en la qual es viu, perquè ja no s'hi està a sota, a la perifèria, o sense poder, sinó que se n'està a fora. Els exclosos no són «explotats» sinó rebuigs, «sobrants».

Com podem treballar per evitar aquestes situacions?

I més endavant: (Evangelii gaudium 192): Però desitgem encara més, el nostre somni vola més alt. No parlem només d'assegurar a tots el menjar, o un «decorós sosteniment», sinó que tinguin «prosperitat sense exceptuar cap bé». Això implica educació, accés a l'atenció de la salut i especialment treball, perquè en el treball lliure, creatiu,

participatiu i solidari, l'ésser humà expressa i acreix la dignitat de la seva vida. El salari just permet l'accés adequat als altres béns que estan destinats a l'ús comú.

La població actual té garantits aquests mínims? Com podem treballar des de la parròquia per conscienciar i actuar davant d'aquestes situacions?

III. EL BÉ COMÚ

1. EN EL COMPENDI DE DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA LLEGIM...

164 De la dignitat, la unitat i la igualtat de totes les persones deriva sobretot el principi del bé comú, al qual tot aspecte de la vida social s'ha de referir per trobar plenitud de sentit. Segons una primera i àmplia accepció, s'entén per bé comú «el conjunt d'aquelles condicions de la vida social que permeten tant a les col·lectivitats com als membres individuals, d'atènyer la pròpia perfecció més plenament i més ràpidament».

El bé comú no consisteix en la simple suma dels béns particulars de cada subjecte del cos social. Essent de tots i de cadascú, és i es manté comú perquè és indivisible i perquè només conjuntament és possible atènyer-lo, créixer-lo i custodiar-lo, també amb vista al futur.

2. QUINES PREGUNTES CAL FER AL MÓN ACTUAL

De quines estratègies ens podem servir per treballar pel bé comú? El bé de la majoria és sempre el bé comú? Què podem fer per difondre el veritable significat del bé comú?

A Laudato Si, el Papa Francesc en parla: 158. En les condicions actuals de la societat mundial, on hi ha tantes injustícies i cada vegada són més les persones descartables, privades de drets humans bàsics, el principi del bé comú es converteix immediatament, com a lògica i ineludible conseqüència, en una crida a la solidaritat i en una opció preferencial pels més pobres. Aquesta opció implica treure les conseqüències de la destinació comuna dels béns de la terra, exigeix contemplar primer de tot la immensa dignitat del pobre a la llum de les més pregoneres conviccions creients. N'hi ha prou de mirar la realitat per a entendre que aquesta opció avui és una exigència ètica fonamental per a la realització efectiva del bé comú

IV. EL DESTÍ UNIVERSAL DELS BÉNS

1. EN EL COMPENDI DE DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA LLEGIM...

171 *Entre les múltiples implicacions del bé comú, assumeix un relleu immediat el principi de la destinació universal dels béns: «Déu ha destinat la terra amb tot el que conté a l'ús de tots els homes i pobles, de manera que els béns creats han d'arribar a tots amb un criteri d'equitat i tenint com a guia la justícia i per companya la caritat». Aquest principi es basa en el fet que «l'origen primer de tot el que és bé és l'acte mateix de Déu que ha creat la terra i l'home, i ha donat la terra a l'home perquè la domini amb el seu treball i en gaudeixi els fruits (cf. Gn 1,28-29). Déu ha donat la terra a tot el gènere humà, perquè aquesta sostingui tots els seus membres, sense excloure'n ni privilegiar-ne cap.*

La propietat privada, en efecte, siguin quines siguin les formes concretes dels règims i de les normes jurídiques que s'hi refereixen, és, en la seva essència, tan sols un instrument amb vista al respecte del principi de la destinació universal dels béns i, per tant, en última instància, no un fi sinó un mitjà.

182 *El principi de la destinació universal dels béns requereix que hom es consideri amb particular sol·licitud els pobres, els qui es troben en situacions de marginalitat i, en tot cas, les persones a qui les condicions de vida els impedeixen un creixement adequat. En aquest sentit es referma, en tota la seva força, l'opció preferencial pels pobres: Avui, a més, atesa la dimensió mundial que la qüestió social ha adquirit, aquest amor preferencial, amb les decisions que ens inspira, no pot sinó d'abraçar les immenses multituds d'afamats, de mendicants, de mancats de sostre, d'assistència mèdica i, sobretot, d'esperança d'un futur millor».*

2. QUINES PREGUNTES CAL FER AL MÓN ACTUAL

Com visc el fet que el que és meu no està destinat només a mi?.

El Papa Francesc diu a Evangelii gaudium 189: La solidaritat és una reacció espontània de qui reconeix la funció social de la propietat i el destí universal dels béns com unes realitats anteriors a la propietat privada. La possessió privada dels béns es justifica per tal de cuidar-los i acréixer-los de manera que serveixin millor el bé comú, per la qual cosa

la solidaritat ha de viure's com la decisió de tornar al pobre el que li correspon. Aquestes conviccions i hàbits de solidaritat, quan es fan carn, obren camí a altres transformacions estructurals i les tornen possibles. Un canvi en les estructures sense generar noves conviccions i actituds donarà lloc a fer que aquestes mateixes estructures tard o d'hora esdevinguin corruptes, pesades i ineficaces.

Com poso en pràctica aquests solidaritat? Quins béns em costa de deixar?

Per què és important en aquest punt l'ecologia? Déu ens ha fet responsables del que ens ha donat i del que hem de deixar?.

Diu el Papa a Laudato Si 93: Avui creients i no creients estem d'acord que la terra és essencialment una herència comuna, els fruits de la qual han de beneficiar tothom. Per als creients, això es converteix en una qüestió de fidelitat al Creador, perquè Déu va crear el món per a tots. Per consegüent, qualsevol plantejament ecològic ha d'incorporar una perspectiva social que tingui en compte els drets fonamentals dels més postergats. El principi de la subordinació de la propietat privada a la destinació universal dels béns i, per tant, el dret universal al seu ús és una «regla d'or» del comportament social, i el «primer principi de tot l'ordenament ètico-social». La tradició cristiana mai no ha reconegut com a absolut o intocable el dret a la propietat privada i ha subratllat la funció social de qualsevol forma de propietat privada. Sant Joan Pau II va recordar amb molt èmfasi aquesta doctrina, dient que «Déu ha donat la terra a tot el gènere humà perquè aquesta sustenti tots els seus habitants, sense excloure ningú ni privilegiar ningú». Són paraules denses i fortes. Va remarcar que «no seria veritablement digne de l'home un tipus de desenvolupament que no respectés i promogués els drets humans, personals i socials, econòmics i polítics, incloent-hi els drets de les nacions i dels pobles». Amb tota claredat explicà que «l'Església defensa, sí, el legítim dret a la propietat privada, però ensenya amb no menor claredat que sobre tota propietat privada hi grava sempre una hipoteca social, perquè els béns serveixin a la destinació general que Déu els ha donat». Per tant, afirmà que «no és conforme amb el disseny de Déu usar aquest do de tal manera que els seus beneficis afavoreixin només uns pocs». Això qüestiona seriosament els hàbits injustos d'una part de la humanitat..

V. LA SUBSIDIARIETAT

1. EN EL COMPENDI DE DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA LLEGIM...

186 (...)Sobre la base d'aquest principi, totes les societats d'ordre superior s'han de posar en actitud d'ajuda («subsidiium») –i, per tant, de sosteniment, de promoció, de desenvolupament– respecte de les menors. D'aquesta manera, els cossos socials intermedis poden desenvolupar adequadament les funcions que els pertocquen, sense haver-les de cedir injustament a altres agregacions socials de nivell superior, per les quals acabarien essent absorbits i substituïts i veient negada, en darrer terme, la pròpia dignitat i l'espai vital.

A la subsidiarietat entesa en sentit positiu, com a ajuda econòmica, institucional, legislativa oferta a les entitats socials més petites, correspon una sèrie d'implicacions en clau negativa, que imposen a l'Estat d'abstenir-se de tot allò que restringiria, de fet, l'espai vital de les cèl·lules menors i essencials de la societat.

2. QUINES PREGUNTES CAL FER AL MÓN ACTUAL

Estàs d'acord que la subsidiarietat salva els menys afavorits? Creus que és un principi que es respecta?

Com podríem aplicar aquest principi en la nostra comunitat?

Quins creus que han de ser els límits de l'estat en la vida social? Què ens correspon fer com a cristians compromesos?

VI. PARTICIPACIÓ I SOLIDARITAT

1. EN EL COMPENDI DE DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA LLEGIM...

190 *La participació a la vida comunitària no és només una de les aspiracions més grans del ciutadà, cridat a exercir lliurement i responsablement el seu paper cívic amb i per als altres, sinó també un dels pilars de tots els ordenaments democràtics, a més d'una de les garanties més grans de permanència de la democràcia. El govern democràtic, en efecte, és definit per l'atribució, per part del poble, de poders i funcions, que són exercits en nom seu, per compte seu i a favor seu; així doncs, és evident que tota democràcia ha de ser participativa.*

192 *La solidaritat confereix especial relleu a la sociabilitat intrínseca de la persona humana, a la igualtat de tots en dignitat i drets, al camí comú dels homes i dels pobles vers una unitat cada vegada més convençuda. Mai com avui hi ha hagut una consciència tan difosa del lligam d'interdependència entre els homes i els pobles, que es manifesta a qualsevol nivell. Enfront del fenomen de la interdependència i del seu eixamplament constant, persisteixen, d'altra banda, arreu del món, fortíssimes desigualtats entre països desenvolupats i països en via de desenvolupament, fomentades també per diverses formes d'explotació, d'opressió i de corrupció que influeixen negativament en la vida interna i internacional de molts Estats.*

193 *La solidaritat s'ha de conrear, sobretot, en el seu valor de principi social ordenador de les institucions, a partir del qual les «estructures de pecat», que dominen les relacions entre les persones i els pobles, han de ser superades i transformades en estructures de solidaritat, mitjançant la creació o la modificació oportuna de lleis, regles del mercat, ordenaments.*

És la determinació ferma i perseverant de comprometre's pel bé comú: és a dir, pel bé de tots i de cadascú, perquè tots som veritablement responsables de tots». (cf. Mt 10,40-42; 20,25; Mc 10,42-45; Lc 22,25-27)».

La solidaritat en la vida i en el missatge de Jesucrist

196 *El vèrtex insuperable de la perspectiva indicada és la vida de Jesús de Natzaret, l'Home nou, solidari amb la humanitat fins a la «mort de*

creu» (Fl 2,8): en Ell sempre és possible reconèixer el Signe vivent d'aquell amor incommensurable i transcendent del Déu-amb-nosaltres, que es fa càrrec de les febleses del Seu poble, camina amb ell, el salva i el constitueix en unitat. En Ell, i gràcies a Ell, també la vida social pot ser redescoberta, amb totes les seves contradiccions i ambigüitats, com a lloc de vida i d'esperança, com a signe d'una Gràcia que és oferta constantment a tots i que invita a les formes més altes i implicadores de compartiment.

Jesús de Natzaret fa resplendir davant dels ulls de tots els homes el nexa entre solidaritat i caritat, i n'il·lumina tot el significat.

2. QUINES PREGUNTES CAL FER AL MÓN ACTUAL

Participació: Com organitzem la nostra comunitat per fer-la participativa, una comunitat que aculli i que sigui solidària? Posem-hi exemples concrets.

Analitzem els textos bíblics que apareixen en aquest apartat. Com podem aplicar-los en el nostre dia a dia?

A Laudato Si el Papa Francesc parla de la justícia intergeneracional, de la solidaritat amb les generacions futures a partir de les nostres accions presents: 161. Les prediccions catastròfiques ja no poden ser mirades amb menyspreu i ironia. A les pròximes generacions podríem deixar-los massa escombraries, deserts i brutícia. El ritme de consum, de malbaratament i d'alteració del medi ambient ha superat les possibilitats del planeta, de tal manera que l'estil de vida actual, essent insostenible, només pot acabar en catàstrofes, com de fet ja està passant periòdicament en diverses regions. L'atenuació dels efectes de l'actual desequilibri depèn del que fem ara mateix, sobretot si pensem en la responsabilitat que ens atribuiran els qui hauran de suportar les pitjors conseqüències.

VII. VALORS: LA VERITAT

1. EN EL COMPENDI DE DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA LLEGIM...

198 Els homes tenen, de manera particular, el deure de tendir contínuament a la veritat, de respectar-la i de testimoniar-la responsablement. Viure en la veritat té un significat especial en les relacions socials: en efecte, la convivència entre els éssers humans dins una comunitat és ordenada, fecunda i respon a la seva dignitat de persones, quan es fonamenta en la veritat.

El nostre temps requereix una intensa activitat educativa i un compromís responsable de part de tots, per tal que la recerca de la veritat, no reconduïble al conjunt o a alguna de les diverses opinions, sigui promoguda en tots els àmbits, i prevalgui sobre qualsevol intent de relativitzar-ne les exigències o d'ofendre-la. És una qüestió que afecta de manera particular el món de la comunicació pública i el de l'economia. En ells, l'ús desassenyat del diner planteja interrogants cada vegada més urgents, que remetent necessàriament a una necessitat de transparència i d'honestedat en l'actuació personal i social.

2. QUINES PREGUNTES CAL FER AL MÓN ACTUAL

“Transparència i d'honestedat en l'actuació personal i social”: En un món ple d'interessos i de fonts d'informació, com podem establir l'honestedat del que escoltem o llegim?

VIII. VALORS: LLIBERTAT

1. EN EL COMPENDI DE DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA LLEGIM...

199 *La llibertat en l'home és un signe altíssim de la imatge divina i, doncs, de la dignitat sublim de tota persona humana: «La llibertat s'exerceix en les relacions entre els éssers humans. Tota persona humana, creada a imatge de Déu, té el dret natural de ser reconeguda com un ésser lliure i responsable. Tothom té envers cadascú el deure d'aquest respecte. El dret a l'exercici de la llibertat és una exigència inseparable de la dignitat de la persona humana». «La llibertat només existeix veritablement on lligams recíprocs, regulats per la veritat i per la justícia, uneixen les persones».*

200 *El valor de la llibertat, com a expressió de la singularitat de la persona humana, és respectat quan a cada un dels membres de la societat li és admès de realitzar la seva vocació personal; de cercar la veritat i de professar les pròpies idees religioses, culturals i polítiques; d'expressar les seves opinions; de decidir el seu estat de vida i, en la mesura que sigui possible, el seu treball; d'assumir iniciatives de caràcter econòmic, social i polític. Això s'ha de produir dins un «sòlid context jurídic», dins els límits del bé comú i de l'ordre públic i, en tot cas, sobre la base de la responsabilitat*

2. QUINES PREGUNTES CAL FER AL MÓN ACTUAL

Per què llibertat, justícia, veritat estan tan lligats?

La llista de l'apartat 200, té a veure amb els Drets Humans? Com ho relaciones? Com podem treballar aquests drets entre els membres de la nostra comunitat?

Tot el que és legal és ètic? Tot el que és ètic és legal? Com es pot llavors exercir aquesta llibertat?

“El valor de la llibertat, com a expressió de la singularitat de la persona humana”. Com podem respectar aquesta singularitat enmig de les nostres estructures socials, religioses, polítiques...?

IX. VALORS: LA JUSTÍCIA

1. EN EL COMPENDI DE DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA LLEGIM...

201 Segons la seva formulació més clàssica, «consisteix en la voluntat constant i ferma de donar a Déu i al proïsme el que se'ls deu». Des del punt de vista subjectiu, la justícia es tradueix en el comportament determinat per la voluntat de reconèixer l'altre com a persona, mentre que, des del punt de vista objectiu, constitueix el criteri determinant de la moralitat en l'àmbit intersubjectiu i social.

203 La veritat plena sobre l'home permet superar la visió contractualista de la justícia, que és una visió limitada, i obrir també per a la justícia l'horitzó de la solidaritat i de l'amor: «Per si sola, la justícia no basta. Fins i tot es pot arribar a negar a si mateixa, si no s'obre a aquella força més profunda que és l'amor».

2. QUINES PREGUNTES CAL FER AL MÓN ACTUAL

Justícia sense amor és justícia? Com intervé en aquest cas el perdó?

*Quins mitjans posem en pràctica per aprendre i ensenyar a perdonar?
Què podem fer des de la nostra comunitat per fer-la lloc de perdó, de reconciliació i d'acollida?*

X. VALORS: L'AMOR

1. EN EL COMPENDI DE DOCTRINA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA LLEGIM...

204 *La caritat, restringida sovint a l'àmbit de les relacions de proximitat, o limitada als aspectes només subjectius de l'actuar per als altres, ha de ser reconsiderada en el seu autèntic valor de criteri suprem i universal de tota l'ètica social. Entre tots els camins, inclosos els que es busquen i se segueixen per afrontar les formes sempre noves de l'actual qüestió social, el «millor de tots» (1 Co 12,31) és el camí traçat per la caritat.*

205 *Els valors de la veritat, de la justícia, de la llibertat neixen i es desenvolupen a partir de la font interior de la caritat: la convivència humana és ordenada, fecunda en bé i respon a la dignitat de l'home, quan es fonamenta en la veritat; quan es realitza segons les exigències de la justícia, és a dir, en el respecte efectiu dels drets i en el compliment lleial del deures respectius; quan és duta a terme en la llibertat que s'adiu a la dignitat dels homes, empesos per la seva mateixa naturalesa racional a assumir la responsabilitat de les seves pròpies obres; quan és vivificada per l'amor, que fa sentir com a pròpies les necessitats i les exigències dels altres i fa cada vegada més intenses la comunió dels valors espirituals i la sol·licitud per les necessitats materials.*

206 *La caritat pressuposa i transcendeix la justícia: aquesta última «ha de trobar la seva completesa en la caritat». L'amor, en canvi, i només l'amor (també aquell amor benigne que anomenem "misericòrdia"), és capaç de restituir l'home a si mateix».*

2. QUINES PREGUNTES CAL FER AL MÓN ACTUAL

Amor civil i polític: «Una ecologia integral també es fa en les accions quotidianes quan trenquem la lògica de la violència, l'explotació, l'egoisme» (230), de la mateixa manera que hi ha una dimensió civil i política de l'amor: «L'amor per la societat i el compromís amb el bé comú, són una forma eminent de la caritat» (231). En la societat floreixen innombrables associacions que treballen en favor de la bé comú per preservar el medi ambient natural i urbà.

Què podem fer des de la parròquia per assolir que la caritat sigui el nostre "criteri suprem"? Com s'hauria d'organitzar?